

6. Gobernantza

Ahots guztiak -pazienteenak, familienak eta zaintzaileenak, elkarteak, kategoriatuak, profesionalenak, zerbitzu-erakundeetako arduradunenak, kudeatzaileenak, erakundeetako ordezkarienak-, denak dira garrantzitsuak eta arreta jaso behar dute.

2021-2028 Osasun Plan berrian urteko ebaluazio-eredua finkatuko da eta, ondoren, Legebiltzarrari aurkeztuko zaio, azken batean Euskadin bizi diren pertsona guztiak kontratu sozial bat izan dadin.

Legez ezarritako kontrol-organoez gain, esaterako, Eusko Legebiltzarra, aholku-kontseiluak eta -batzordeak ebaluaziorako eta kontuak emateko kanal garrantzitsuak izaten jarraituko dute. Gainera, sortzen diren horrelako organo berri guztiak parte-hartze zabala izango dute, medikuntza pertsonalizatuari, edoskitzeari eta haur-onkologiari buruzko sortu berrien adibideari jarraituz.

Beren osasun propioaren arduradunak izanda, pazienteek izan behar duten partaidetzari esker, eraginkorragoa edozein esku-hartze kliniko. Era berean, herritarrek antolamenduaren, zerbitzuen edo osasun-politiken diseinuan edo hobekuntzan parte hartzen badute, zalantzarik gabe, proposamen orientatuagoak eta eraginkorragoak sortuko dira, eta horrek, gainera, osasun-sistema bera indartzen lagunduko du.

Are gehiago gizarte modernoetan aldaketa sozial eta sanitarioak erritmo bizian gertatzen direnean, herritarrekiko harremana etengabe birpentsatzera behartzen baitu. Adibide ona da 2020an gertatu den guztia.

Horrela, herritarren, pazienteen elkarten, profesionalen, erakunde sanitario eta soziosanitarioen eta osasun-sistemaren arteko harreman- eta interakzio-eredu berri bat finkatu eta aurreratuko da. Eta, ondorioz, elkartzeko, hitz egiteko eta komunikatzeko bide berriak ezarriko dira, euskal gizartea osatzen duten pertsonen neurriari.

Dokumentu honetan zehar, hainbat plan, programa eta estrategia aurreratu dira. Horiek guztiak, Osasun Plan berriarekin batera, Osasun Sailak, Osakidetza eta zerikusia duten beste eragile batzuek datozen urteetan jarraitu beharreko ibilbide-orria zehaztuko dute, euskal herritarren osasun-premiei erantzun sistematizatua eta integrala emateko eta desberdintasunei erantzuteko.

Plangintza-tresna horiek guztiak elementu hauek izango dituzte barne: erantzun beharreko arazoak edo beharren analisia; helburuak; aurreikusitako jarduerak eta ekintzak; beharrezko baliabideak eta zerbitzuak; eta, jakina, ebaluazioa.

Autogobernuari esker, Euskadik badauka kalitatezko sistema publiko sendoa eta balioetsia. Izan ere, urtez urte, hainbat erakunde osasun-zerbitzu onenak dituzten autonomia-erkidegoen buruan jarri gaituzte termino erlatiboetan. Euskadi da, halaber, biztanleko osasun-gastu gehien duen erkidegoa.

Gure autogobernua sendotzen jarraitzeak Covid pandemia bezalako egoera ezohiko eta zailei aurre egiteko funtsezko tresnak izatea ahalbidetzen du.

**HIZKUNTZA-ESKUBIDEEN
ERRESPETUAN AURRERA EGITEA**

Herritarren hizkuntza-
eskubideak %100ean
bermatzea, idatzizko eta
ahozko harremanetan.

**OSASUN-SISTEMA BERDEA,
INGURUMENAREKIN
KONPROMETITUA**

Izan ere, osasun-kudeaketan
ingurumen-faktorea sartzea ez
da erantzukizun-kontua soilik,
eraginkortasuna eta kalitatea
ere ematen ditu.

Horretarako, aurrera egiten jarraitu behar da, eta Espainiako Gobernuari gogoraraztea Gernikako Estatutua osorik bete behar dela eta, ondorioz, osasun-arloan oraindik transferitu gabe dauden eskuduntzak transferitu behar direla.

Erosotasunez eta segurtasunez aritzeko hautatzen duten hizkuntza ofizialean komunikatzeko aukera ziurtatu behar zaie pazienteei eta erabiltzaileei, zerbitzuaren kalitatea eta berotasuna bermatu aldera. 2018-2022 aldirako hizkuntza-normalizaziorako plana oinarri hartuta, Osasun Sailaren barruan eta Sailaren eta beste erakunde eta entitate pribatu batzuen artean, euskararen ahozko eta idatzizko erabilera ehuneko 15 puntutan handitzeko lan egingo da.

Osakidetzari dagokionez, **euskararen erabilera normalizatzeko hirugarren plana (2021-2026)** jarriko du martxan. Helburua da, bai lehen mailako arretan, **bai ospitale-arretan, harrera, onarpena eta informazioa** pazienteen lehentasunezko hizkuntzan egitea.

Gainera, % 45etik gorako biztanleria euskalduna duten udalerrietan, bertako lehen arretako zentro guztietan, zentro horietara joaten diren pazienteek hautatutako hizkuntza ofizialean egingo da medikuen eta erizainen laguntza-lana.

Halaber, asistentziaren kalitatea hobetzeko, Euskadiko hizkuntza ofizialak ondo ezagutzen ez dituzten eta Osakidetzako interpretazio-zerbitzua behar duten pertsonekin, beren hizkuntzetan komunikatzen lagunduko da. Berdin jokatu da zeinu-mintzairaren bidez komunikatzen diren edo Braillez informazioa behar duten pertsonen kasuan.

Euskadiko osasun-sistemak lagungarri izan behar du euskal gizarte osoak planetaren oreka berreskuratzeko hartu duen konpromisoan. Hala, etengabeko hobekuntza-prozesuan, Osasun Sailaren apustua “berdez” jardutea da, klima-aldaketaren ondorioei aurre egiteko, ingurumenarekin duen konpromiso korporatibotik abiatuta.

Ildo horretan, Osakidetzak plan **bat diseinatu eta abiaraziko du hondakin plastiko eta kutsagarrien erabilera pixkanaka minimizatzeko eta horien kudeaketa hobetzeko**, eta arlo horretan jardunbide egokiak ezartzeko eta hedatzeko. Era berean, **Ihobek bultzatutako erosketa publiko berdearen programari atxikiko zaio**, ingurumen-inpaktua kontuan hartu beharreko aldagai garrantzitsua izan dadin; hori dela eta, lehentasuna emango zaie ingurumenaren ikuspegitik aukerarik onena diren teknologia, produktu eta zerbitzuei.

